

Lovforslag nr. L 54. Fremsat den 1. november 1989 af socialministeren (Aase Olesen)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om social bistand

(Indførelse af plejevederlag mv. ved pasning af døende)

§ 1

I lov om social bistand, jf. lovbekendtgørelse nr. 637 af 27. september 1989, foretages følgende ændringer:

1. Efter *kapitel 12* indsættes som nyt kapitel i afsnit IV:

»Kapitel 12 a.

Hjælp i forbindelse med pasning af døende i hjemmet.

§ 57 a. Personer, som passer en nærtstående, der ønsker at dø i eget hjem, er efter ansøgning berettiget til at få godtgørelse for tabt arbejdsindtægt (plejevederlag). Det er en betingelse for at yde plejevederlag, at hospitalsbehandling efter en lægelig vurdering må anses for udsigtsløs, og at den syges tilstand ikke i øvrigt nødvendiggør indlæggelse eller forbliven på sygehus eller anden institution. Det er endvidere en betingelse, at den syge er indforstået med etableringen af plejeforholdet.

§ 57 b. Plejevederlag efter § 57 a til personer med lønindtægt, eller hvad dermed kan side-stilles, beregnes på grundlag af plejerens gennemsnitlige indtægt i de seneste 12 måneder før påbegyndelse af plejeforholdet. Plejevederlaget kan dog højst udgøre et beløb svarende til højeste hjemmehjælperløn med stedtillæg. Herudover ydes et tillæg på 12,5 pct af det beløb, der beregnes efter 1. og 2. pkt. Tillægget udbetales ved plejeforholdets ophør.

Stk. 2. Der kan også ydes supplerende plejevederlag til personer, som i stedet vælger at nedsætte deres arbejdstid. Plejevederlag ydes i disse tilfælde forholdsmæssigt svarende til den

nedsatte arbejdstid. Hvis flere personer udfører plejen, kan det samlede plejevederlag normalt ikke overstige det i stk. 1 nævnte beløb.

Stk. 3. Plejevederlag til personer med indtægt ved selvstændig virksomhed udgør pr. uge altid mindst 2/3 af det højeste beløb, der kan udbetales i medfør af lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel. Såfremt pågældende kan dokumentere, at indtægten berettiger til et højere plejevederlag end nævnt i 1. pkt., beregnes plejevederlaget på grundlag af denne indtægt, dog højst med et beløb svarende til højeste hjemmehjælperløn med stedtillæg.

Stk. 4. I ganske særlige tilfælde kan kommunalbestyrelsen beslutte at yde plejevederlag med et højere beløb end anført i stk. 1, 2. pkt.

§ 57 c. Retten til plejevederlag ophører, når plejeren genoptager arbejdet. Endvidere ophører retten til plejevederlag senest 14 dage efter, at den plejkrævende er afgået ved døden, eller at plejeforholdet af andre grunde er ophørt, uanset om plejeren har genoptaget arbejdet. Den plejkrævendendes indlæggelse af kortere varighed på sygehus eller anden institution medfører ikke i sig selv bortfald af plejevederlaget.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan undtagelsesvis træffe beslutning om ophør af retten til plejevederlag, hvis pleje i hjemmet ikke fortsat kan anses for hensigtsmæssig.

§ 57 d. Såfremt den plejkrævende har udgifter, som ikke dækkes efter anden lovgivning, til lægeordineret medicin, sygeplejeartikler og lignende, kan der særskilt eller i forbindelse med plejevederlag ydes hjælp hertil uden hensyn til pågældendes eller familiens økonomiske forhold.

§ 57 e. For hjemmehjælp efter reglerne i kapitel 12, der ydes i tilslutning til pleje af en døende, kræves der ikke betaling, uanset om den praktiske bistand er varig eller midlertidig.

§ 57 f. Kommunalbestyrelsens afgørelser efter dette kapitel kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.«

2. § 135, stk. 5, nr. 1, affattes således:

»1) Praktisk bistand i hjemmet, hjælp i forbindelse med pasning af døende i hjemmet og hjælpemidler m.v. efter afsnit IV og V.«

§ 2

Loven træder i kraft den 1. januar 1990.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Lovforslaget er en opfølgning af en enstemmig folketingsbeslutning af 19. maj 1989 om forbedring af vilkårene for stærkt plejekrævende personer i eget hjem. Ifølge folketingsbeslutningen skal lovændringerne omfatte følgende:

- ret til lønkompensation
- ændringer i kapitel 11, 12 og 13 i lov om social bistand, således at ydelser efter disse bestemmelser bevilges uafhængigt af plejefamiliens og den syges økonomiske forhold.

Det fremgår endvidere af beslutningen, at forslaget alene omhandler pasning af døende.

I betænkningen fra Folketingets Socialudvalg, afgivet den 17. maj 1989, anføres yderligere, at lønkompensation for dokumenteret indtægtstab kan ydes op til højeste hjemmehjælperløn. Der skal imidlertid kunne dispenseres i særlige tilfælde. Det skal endvidere sikres, at den person, der får lønkompensation, ikke mister retten til sygedagpenge og feriepenge, samt at plejeorloven betragtes som en »død periode« i relation til dagpengeloven. Der skal ligeledes sikres gratis medicin og sygeplejeartikler mv. i plejeperioden, således at plejen i eget hjem ikke påfører familien udgifter, som den ikke ville have haft, hvis den havde valgt sygehusophold.

Der henvises til Folketingets Forhandlinger, sp. 4478, sp. 6510-6536 samt sp. 10332-10338.

Lovforslaget indeholder ikke regler om adgang til orlov. Som det fremgår af bemærkningerne til ændringsforslag nr. 3 til beslutningsforslaget, skal adgangen til orlov bero på aftale mellem arbejdsgiveren og den ansatte. Det er imidlertid forudsat, at de oftestilte arbejds-givere efterlever intentionerne og bevilger orlov.

Indførelsen af regler om bistand til pasning af døende i eget hjem betyder en mærkbar udbygning af de eksisterende hjælpemuligheder. Mange kommuner har imidlertid allerede et varieret tilbud til syge, der ønsker at tilbringe deres sidste tid hjemme. Der kan eksempelvis tilbydes hjemmehjælp, hjemmesygepleje, døgnpleje, nødvendige hjælpemidler og boligændringer samt smertebehandling og aflastningsop-

hold. Det er en klar forudsætning, at sådanne tilbud fortsat skal kunne gives, selv om plejen udføres af en nærtstående i hjemmet. Det må herved tages i betragtning, at pleje af døende i hjemmet er en fysisk og psykisk belastende opgave. Det vil normalt også være en forudsætning for terminalpleje i hjemmet, at der er mulighed for at få bistand fra læge og socialforvaltning uden for de normale træffetider.

I det omfang, der f. eks. er behov for hjælpemidler eller hjælp til boligindretning, er det således forudsat, at denne hjælp ydes efter bistanndslovens §§ 58 og 59, idet de personer, som omfattes af lovforslaget, må anses for at opfylde betingelserne om varig sygdoms- eller aldersbetinget svagelighed.

Det forudsættes ligeledes, at der ikke med lovforslaget sker nogen begrænsning i kommunernes mulighed for at yde hjælp efter andre bestemmelser, hvis disse bedre tilgodeser de konkrete behov. Det vil således fortsat være muligt at ansætte f.eks. en ægtefælle som hjemmehjælper for den døende eller yde tilskud efter § 56 til privat hjælp, som den syge selv antager. Disse muligheder vil kunne benyttes i de tilfælde, hvor den, der udfører plejen, ikke tidligere har haft erhvervsindtægt og derfor ikke kan dokumentere et indtægtstab.

Lovforslaget medfører heller ingen begrænsning i forhold til de gældende regler i § 48 om hjælp til personer, der i hjemmet forsørger et barn under 18 år med fysisk eller psykisk handicap.

Endvidere vil frikommuner fortsat efter § 36 a i lov om frikommuner kunne iværksætte forsøg, hvorefter kommunen ansætter nærtstående til en person, der ønsker at dø i eget hjem, som plejer for den døende. Lønnen til den pågældende udgør her 90 pct. af den hidtidige indtægt. Hvis de 90 pct. overstiger en beløbsgrænse på 300.000 kr., skal der dog foretages en konkret vurdering af ydelsens størrelse.

Forslaget omfatter alene hjælp til pleje af døende (terminalpleje). Det karakteristiske ved terminalpleje er, at vægten flyttes fra behandling med helbredende sigte til omsorg og lindring. Indsatsen koncentrerer således om at forbedre livskvaliteten i et afgrænset tidsrum (oftest 2 til 6 måneder). Sundhedsstyrelsen har i publikationerne Pleje og omsorg for alvorligt sy-

ge og døende (1985) og Terminalpleje, problemer og løsninger (1986) beskrevet de eksisterende erfaringer og givet vejledning om, hvorledes denne specielle opgave kan løses.

Det er en afgørende forudsætning, at den syge og dennes pårørende er indforstået med etablering af et plejeforløb i eget hjem. Indførelsen af plejevederlag mv. må ikke bruges som pression over for pårørende, der ikke mener sig i stand til at påtage sig plejeopgaven, eller over for den syge, der ikke selv ønsker at modtage plejen fra sine pårørende. For de personer, der er involveret i etableringen af et plejeforløb, er det afgørende, at de informeres om sygdommen, dens forventede forløb og de hjælpemuligheder, der vil kunne tilbydes undervejs, herunder smertebehandling og aflastning. Kun herved kan de danne sig et realistisk indtryk af opgavens omfang. Dette stiller krav til sundhedsvæsnet og de sociale myndigheder om et tæt samarbejde i tilslutning til etablering af plejeforhold.

Det vil således være en forudsætning for overhovedet at yde kompensation for tabt arbejdsindtægt, at det efter en lægelig vurdering kan konstateres, at de terapeutiske muligheder er udtømte eller udsigtsløse (terminalfasen indtrådt). Der skal yderligere foreligge en lægelig vurdering af, hvorvidt den syges tilstand nødvendiggør indlæggelse eller forbliven på sygehus.

I lovforslaget er regler om hjælp til pasning af døende placeret i et særligt kapitel i lov om social bistand, afsnit IV, i tilslutning til reglerne om praktisk bistand i hjemmet. Dette betyder, at de almindelige bestemmelser i bilstandsloven også gælder for dette kapitel, medmindre andet er bestemt.

Reglerne i §§ 10 og 11 finder således tilsvarende anvendelse. Udgangspunktet vil være, at det er den syges opholdskommune i plejeperioden, der yder hjælpen, herunder plejevederlaget, da det er den syges forhold, der er bestemmende for, om der kan ydes hjælp. Hvorvidt denne kommune vil have mulighed for at kræve sin del af udgifterne refunderet af en anden kommune, må afgøres efter reglerne i § 11.

Administrative konsekvenser

Forslaget forudsætter en styrkelse af samarbejdet mellem sundhedsvæsnet og de primærkommunale sociale myndigheder. I de ovenfor nævnte publikationer fra Sundhedsstyrelsen fremhæves betydningen af koordination og tværfagligt samarbejde i løsningen af de problemer, der særligt knytter sig til terminalpleje.

Behovet for styrkelse af samarbejdet mellem sundhedsvæsnet og de sociale myndigheder er imidlertid ikke begrænset til de situationer, som lovforslaget vedrører. Dette kommer således klart til udtryk i en

rapport fra 1988 afgivet af en arbejdsgruppe, der blev nedsat af socialministeren. I denne rapport, 'Borge- n mellem kommune og sygehus', gives en række konkrete anvisninger på, hvorledes et samarbejde kan gribes an. Det konkluderes endvidere, at et så- dant samarbejde kan etableres inden for de eksiste- rende rammer.

Set i denne sammenhæng har forslaget ikke nød- vendigvis større administrative konsekvenser.

Økonomiske konsekvenser

Der eksisterer ikke et statistisk materiale, der fyl- destgørende kan belyse antallet af terminalpatienter, der kan forventes at udnytte ordningen. I det følgen- de er der derfor søgt at opstille en beregning, der ved- rører et *forventet* antal døende i eget hjem, der vil og kan udnytte lovforslagets tilbud om plejevederlag til en pårørende og tilskud til hjemmehjælp og øvrige udgifter i forbindelse med plejeordningen.

I 1988 døde 59.000 personer i Danmark. Sund- hedsstyrelsen vurderede i 1985, at 5-10 pct. dør hjem- me efter forudgående uhelbredelig sygdom. Der er stærke indikationer på, at antallet af døende i eget hjem vil være stigende i fremtiden. Sundhedsstyre- lens hjemmesygeplejestatistik for 1987 viser, at 8.500 patienter, der modtog hjemmesygepleje i 1987, døde i eget hjem. Det tilsvarende tal i 1985 var 6.600. En stor andel af disse patienter må formentlig kunne beteg- nes terminalpatienter.

Der er ingen tvivl om, at såfremt der gives bedre muligheder og større valgfrihed, vil antallet af termi- nalpatienter, der vælger at dø i eget hjem, stige. Der vil imidlertid også være en betydelig gruppe af termi- nalpatienter, der ikke kan eller vil udnytte plejeve- derlagsordningen (fordi der ingen nære pårørende er, eller den, der påtager sig pasningen, er pensionist og dermed ikke berettiget til vederlaget). På dette grund- lag betragtes 7.500 årlige terminalplejetilfælde som et rimeligt skøn over udnyttelsesniveauet, når termi- nalplejeordningen er fuldt indkørt.

Et terminalplejeforløb kan have varierende ud- strækning, ligesom mængden af plejeforanstaltning- er, som den syge og dennes pårørende har behov for, kan variere. Erfaringer fra undersøgelser fra Århus Amt og fra Næstved Kommune, der begge har haft en særlig støtteordning til døende i eget hjem, viser, at et terminalplejeforløb har en gennemsnitlig varighed på ca. 11 uger.

En plejeorlovsmulighed for den pårørende må for- modes at nedsætte hjemmehjælpsbehovet for nogle familier - men i nogle tilfælde må det antages, at pas- ningen af den syge i sig selv er så belastende, at der skal tildeles en betydelig hjemmehjælp.

Endvidere kan det blive nødvendigt med periodevis aflastning ved ophold på pleje- og døgnhjem. Det er endvidere almindeligt, at terminalplejepatienter modtager særlige hjælpemidler som en plejeseng, kørestol, nødkaldealæg m.m.

Hertil kommer, at gennemførelsen af terminalplejeforanstaltninger medfører en række afledede økonomiske udgifter udover plejevederlag, den gratis hjemmehjælp og øvrige bistandsydelse. Det drejer sig om udgifter til hjemmesygepleje, til tilsyn og behandling af praktiserende læge, til medicinudgifter, til sygeartikler m.m.

Da et betydeligt antal personer allerede dør i eget hjem, må det antages, at udgifterne til hjemmehjælp og øvrige bistandsydelse allerede i stor udstrækning dækkes af kommunerne. I den nedenstående beregning af udgifterne til ordningen er det forudsat, at de kommunale merudgifter til hjemmehjælp, hjælpemidler m.m. ialt vil beløbe sig til en fjerdedel af udgifterne til plejevederlaget.

Ifølge lovforslaget kan plejevederlaget til den pårørende højst udgøre et beløb svarende til højeste hjemmehjælperløn med stedtillæg. Ifølge oplysninger fra Husligt Arbejderforbund udgør den højeste hjemmehjælperløn inkl. godtgørelse til beklædning, befordring og telefon samt en 12,5 pct. feriegodtgørelse 3.600 kr. ugentlig i Hovedstadsområdet. Det gennemsnitligt udbetalte plejevederlag vil være noget lavere. I beregningerne er det antaget, at plejevederlaget udgør 3.000 kr. ugentligt.

Under de anførte forudsætninger vil de offentlige udgifter til plejevederlag andrage 250 mio. kr. Til udgifterne til plejevederlaget skal lægges de kommunale og amtskommunele udgifter til bistandsydelse (hjemmehjælp, hjælpemidler, aflastningsophold m.m.) ved 7.500 årlige terminalplejeforløb svarende til ca. 80 mio. kr. De samlede sociale udgifter til plejevederlagsordningen kan således beregnes til ca. 330 mio. kr.

Merudgifterne til tilsyn og behandling af praktiserende læge samt hjemmesygepleje *fraregnet* mindreudgifterne som følge af sparede sengedage i sygehussektoren er af Sundhedsministeriet beregnet til 15 mio. kr. ved 7.500 årlige terminalplejetilfælde. De samlede offentlige nettoudgifter som følge af forslaget kan således opgøres til 345 mio. kr.

Dette udgiftstal skal sammenholdes med Socialudvalgets betænkning fra d. 17. maj 1989, der fastslår, at hjælpen i forbindelse med pasningen af terminalpatienter i eget hjem ikke vil udløse øgede samlede offentlige udgifter.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

§ 57 a

Bestemmelsen giver personer, der passer en nærtstående, som ønsker at dø i eget hjem, ret til at få udbetalt godtgørelse for tabt arbejdsindtægt (plejevederlag). Ved tabt arbejdsindtægt forstås såvel lønindtægt som indtægt ved selvstændig erhvervsvirksomhed, eller hvad der kan sidestilles hermed. For så vidt angår beregningen henvises til bemærkningerne til § 57 b.

Det er en forudsætning for at yde plejevederlag, at det efter vurdering fra en læge kan fastslås, at

- 1) terminalfasen er indtrådt,
- 2) den syges tilstand ikke i øvrigt nødvendiggør indlæggelse eller forbliven på sygehus, og
- 3) den syge og dennes nærtstående er indforstået med etableringen af plejeforholdet.

Vedrørende 1) og 2) henvises til det, der er anført under almindelige bemærkninger.

Ad 3)

Det er et absolut krav, at en plejeordning i eget hjem skal være frivillig for såvel den syge som den, der skal udføre plejeopgaven. Dette understreges i bestemmelsen ved, at der kun kan ydes plejevederlag efter ansøgning, og at det er en udtrykkelig betingelse, at den syge giver sit samtykke til etablering af plejeforholdet.

Med hensyn til muligheden for at udræde af plejeforholdet henvises til bemærkningerne til § 57 c.

Godtgørelse for tabt arbejdsfortjeneste kan ydes til nærtstående. Herved menes f.eks. ægtefælle, samlever, børn, forældre og i øvrigt andre med så nær en tilknytning til den syge, at det vil være nærliggende, at denne person yder plejen. Der kan således ikke stilles krav om et egentligt slægtsskabsforhold. Det er heller ikke en betingelse, at der har været fælles bopæl forud for etablering af plejeforholdet. Det er ligeledes uden betydning for adgangen til plejevederlag, om plejen foregår i den syges eget hjem, eller om den syge tager ophold hos den, der varetager plejen.

Plejevederlag ydes uden hensyn til den syges økonomiske forhold, og denne kan ikke afkræves betaling for plejen.

§ 57 b

Grundlaget for beregningen af plejevederlaget til personer med lønindtægt, eller hvad der træder i stedet herfor, er plejerens dokumenterede gennemsnitlige indtægt, eller hvad dermed kan sidestilles, i de seneste 12 måneder inden påbegyndelsen af plejefor-

holdet. Arbejdsløshedsdagpenge eller sygedagpenge vil således også indgå i beregningen af plejevederlaget. Vedrørende beregningen af plejevederlag til personer, der har indtægt ved selvstændig virksomhed, henvises til bemærkningerne til stk. 3.

Plejevederlaget kan højst udgøre et beløb, der svarer til højeste hjemmehjælperløn inklusive stedtillæg for det pågældende område.

Da der ikke optjenes feriepenge under fravær fra arbejde, ydes der i følge forslaget et tillæg til plejevederlaget. Dette tillæg beregnes som 12,5 pct. af plejevederlaget og svarer til, hvad pågældende ville have optjent i feriegodtgørelse, hvis der havde været tale om et ansættelsesforhold. Tillægget er imidlertid ikke feriepenge i ferielovens forstand. Beløbet kan derfor udbetales til den pågældende til fri rådighed ved plejeforholdets ophør.

Der er i forslaget til en ny dagpengelov, som blev fremsat den 11. oktober 1989, hjemmel til at fastsætte regler om udbetaling af sygedagpenge til personer, der har modtaget godtgørelse for tabt arbejdsindtægt efter dette forslag.

I forhold til lov om arbejdsløshedsdagpenge vil plejeperioden ifølge Arbejdsministeriet kunne betragtes som en »død periode«. Nærmere regler om sådanne perioder fastsættes af Direktøren for Arbejdsløshedsforsikringen efter forhandling med Landsarbejdsnævnet og er senest fastsat i Direktoratet for Arbejdsløshedsforsikringens bekendtgørelse nr. 633 af 17. september 1987.

Til stk. 2

Efter bestemmelsen gives der mulighed for at yde kompensation for mistet arbejdsindtægt i forbindelse med nedsættelse af arbejdstiden. Kompensationen ydes da forholdsmæssigt svarende til den nedsatte arbejdstid (supplerende plejevederlag). Hvis flere deles om plejeopgaven, kan det samlede plejevederlag normalt ikke overstige maksimumsbeløbet efter stk. 1. Bestemmelsen i stk. 4 finder dog tilsvarende anvendelse.

Til stk. 3

For personer, der har indtægt ved selvstændig erhvervsvirksomhed, foreslås at indføre en minimumsydelse, der pr. uge svarer til $\frac{1}{3}$ af det højeste dagpengebeløb, der pr. uge kan udbetales af kommunen i medfør af lov om dagpenge ved sygdom og fødsel. For personer med beskedne indtægter ved selvstændig virksomhed er det således ikke nødvendigt at foretage en beregning af indtægten ved den selvstændige virksomhed i forbindelse med etableringen af plejeforholdet. Det er naturligvis en forudsætning for at modtage plejevederlag efter dette stykke, at det iøv-

rigt kan godtgøres, at pågældende inden påbegyndelsen af plejeforholdet har udøvet selvstændig virksomhed.

Der er alene tale om et mindstebeløb. Det betyder, at der også til personer, der har indtægt ved selvstændig virksomhed, kan udbetales plejevederlag op til højeste hjemmehjælperløn med stedtillæg, hvis pågældende kan dokumentere, at indtægten ved selvstændig virksomhed berettiger hertil. Selve indtægtsopgørelsen sker efter de regler, der er fastsat i medfør af lov om dagpenge ved sygdom og fødsel om opgørelsen af selvstændiges indtægt til brug for beregningen af dagpenge.

Til stk. 4

I overensstemmelse med tilkendegivelsen i betænkningen fra Folketingets Socialudvalg indeholder lovforslaget en hjemmel for kommunalbestyrelsen til i ganske særlige tilfælde at yde plejevederlag med et højere beløb end højeste hjemmehjælperløn med stedtillæg. Det overlades til kommunalbestyrelsens vurdering, hvornår der skønnes at foreligge særlige forhold. Som eksempel kan nævnes store forsørgerbyrder.

§ 57 c.

Udbetaling af plejevederlag ophører, når arbejdet genoptages. Herudover kan plejevederlag udbetales i indtil 14 dage efter, at plejeforholdet er ophørt. Det er uden betydning, hvad årsagen til ophøret er. Det må i denne forbindelse understreges, at den frivillighed, der er en grundlæggende forudsætning for etablering af et plejeforhold, medfører, at der er en ubetinget adgang for begge parter til uden varsel at bringe plejeforholdet til ophør.

Det er derfor vigtigt, at der er mulighed for tæt kontakt mellem hjemmet og de relevante myndigheder – og mellem disse myndigheder indbyrdes – for at sikre, at der løbende sker en vurdering af behovet for hjælp til løsning af plejeopgaven.

Selv om pleje foregår i hjemmet, kan der blive behov for midlertidig indlæggelse, f.eks. som led i afslutning. Da det normalt ikke vil være muligt at genoptage arbejdet kortvarigt, er det udtrykkeligt fastsat, at kortvarige indlæggelser på sygehus eller anden institution ikke i sig selv medfører bortfald af plejevederlag.

Til stk. 2

Formålet med bestemmelsen er at give kommunalbestyrelsen adgang til undtagelsesvis at træffe beslutning om ophør af plejevederlag. Bestemmelsen kan eksempelvis tænkes anvendt, hvis det viser sig, at

hjælpen i hjemmet ikke mere er hensigtsmæssig eller tilstrækkelig.

§ 57 d

Det blev i betænkningen fra Socialudvalget understreget, at plejen i hjemmet ikke må påføre familien udgifter, som den ikke ville have haft, hvis den havde valgt sygehusophold.

Det vil i forbindelse med sundhedsministerens forslag til sundhedslov blive undersøgt, om der efter denne lov kan ydes hjælp til medicin, sygeplejeartikler, behandlingsredskaber mv. til personer, der modtager terminalpleje i hjemmet, efter de samme regler, som gælder for personer, der er indlagt på sygehus.

Uanset om denne hjælp eventuelt vil kunne ydes efter Sundhedsministeriets regler, indsættes en bestemmelse i lovforslaget om, at der kan ydes hjælp hertil uden hensyn til den syges eller familiens økonomiske forhold. Bestemmelsen er subsidær i forhold til andre støttemuligheder og betyder, at der ydes hjælp til pågældendes egen andel af udgiften.

Der vil være adgang til at yde hjælp efter denne bestemmelse i tilfælde, hvor betingelserne for pleje i hjemmet er opfyldt, jf. § 57 a, men hvor der ikke ud-

betales plejevederlag, fordi der ikke kan dokumenteres et indtægtstab som følge af plejopgaven.

§ 57 e

Med denne bestemmelse præciseres, at der ikke kan opkræves betaling for hjemmehjælp, der ydes i tilslutning til terminalpleje i hjemmet.

§ 57 f

Kommunalbestyrelsens afgørelser om plejevederlag og øvrige ydelser i medfør af kapitel 12 a skønnes ikke egnet til klageadgang, da det er en afgørende forudsætning for et vellykket plejeforløb, at der fra starten er et godt samarbejde. Derfor forekommer det uhensigtsmæssigt at lade de enkelte bestemmelser være undergivet klageadgang. Hertil kommer, at tiden ofte vil være forpasset, når ankeinstansen kan tage stilling til sagen.

Til nr. 2

Det foreslås, at udgifterne til hjælp i forbindelse med pasning af døende i hjemmet finansieres efter samme regler som udgifter til praktisk bistand i hjemmet og hjælpemidler m.v.